

Izjava o neosnovanoj optužbi prof. dr. sc. Ivana Đikića i prof. dr. sc. Jure Zovka

U povodu optužbe koju protiv mene iznose prof. dr. sc. Ivan Đikić i prof. dr. sc. Jure Zovko tvrdeći da sam tobože prekršio „akademske procedure pri izradi disertacije“ izjavljujem da je ta optužba neutemeljena i da nema nikakva uporišta u zakonima i propisima SR Njemačke ni u propisima Sveučilišta u Augsburgu, koje je moju disertaciju prihvatilo i ocijenilo.

Čudi me k tomu što se navedena gospoda uopće obraćaju hrvatskim institucijama, kad je za svaku povrjedu relevantnih propisa nadležno Sveučilište u Augsburgu. Također je u najmanju ruku neobično što svoju optužbu iznose 28 godina nakon moje disertacije.

Stavljaju mi na teret da sam dijelove svoje doktorske disertacije – koja je 1989. prihvaćena na Sveučilištu u Augsburgu, a objavljena u knjizi *Welt und Ethos* tiskanoj u Würzburgu 1992. – objavljivao kao članke i time počinio nešto što nazivaju „autoplagingom“. Valja napomenuti da je pojam „autoplaginga“ nova kategorija, koja prema mišljenju krnjega Odbora za etiku u znanosti i visokom obrazovanju od 25. siječnja 2017. „nije prepoznat(a) kao oblik neetičkoga ponašanja u etičkim kodeksima Sveučilišta u Zagrebu, te Filozofskih fakulteta u Zagrebu i Splitu“. Isti krnji Odbor za etiku ustanovljuje da ni u njegovu Etičkom kodeksu „autoplagingat“ nije jasno definiran, pa stoga najavljuje sljedeću nakanu: „U tom smislu OEZVO će provesti izmjene i dopune Etičkog kodeksa OEZVO radi što jasnijeg definiranja autoplagingata, te preporučiti iste institucijama u sustavu znanosti i visokog obrazovanja u RH“.

Dakle, optužba se odnosi na postupak koji u Hrvatskoj još „nije prepoznat kao oblik neetičkoga ponašanja“, nego će *tek biti opisan i propisan* u izmjenama i dopunama Etičkoga kodeksa krnjega Odbora.

Valja istodobno imati u vidu da je isti saborski Odbor za etiku u slučaju moje „fusnote“ već prekršio elementarna pravna i etička načela. To su načela *non bis in idem* – ne može se nekome suditi dvaput za istu stvar – i *res judicata* – stvar je presuđena i svršena. A ovdje se ide čak još malo dalje kad se želi *retrogradno* primijeniti norma *koja još nije ni propisana*.

Prema „Promocijskim pravilima“ Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Augsburgu i kao što je uobičajeno u znanstvenom svijetu, dopušteno je „prethodno objavljivanje dijelova doktorske disertacije“. Štoviše, propisano je i to da se više stručnih članaka iz istoga znanstvenog područja može uključiti u disertaciju. Pogotovo je tako kad se ona piše pod neposrednim nadzorom mentora, kao u mojem slučaju. Svatko tko imalo poznaje praksu znanstvenog rada, što bi se od uvaženih kolega moglo očekivati, znade da disertacija nastaje kao kumulativni rezultat znanstvenoga istraživanja u razdoblju od više godina, dok znanstveni rad može nastati za nekoliko mjeseci. Ta uhodana i opće prihvaćena praksa dovela je do toga da se u međuvremenu u mnogim zemljama kao ekvivalent pisane disertacije prihvaća zbirka od više znanstvenih radova objavljenih u visoko rangiranim časopisima.

Posebno bih istaknuo da sam kao redoviti student završio diplomatske studije na dvama fakultetima Sveučilišta u Zagrebu, Pravnome i Filozofskome. Stekao sam 1982. akademsko

zvanje diplomirani pravnik, a 1983. zvanje profesor filozofije i njemačkoga jezika i književnosti.

Potom sam završio dva poslijediplomska znanstvena studija, magistarski i doktorski. Prvi je bio magistarski studij filozofije znanosti u Interuniverzitetkom centru Dubrovnik Sveučilišta u Zagrebu u trajanju od četiri semestra, od 1983. do 1985. Stjecanjem titule magistra znanosti na Fakultetu političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu pred povjerenstvom u sastavu prof. dr. sc. Ante Pažanin, prof. dr. sc. Danilo Pejović i prof. dr. sc. Zvonko Posavec stekao sam pravo na samostalnu izradu i obranu doktorske disertacije.

Kao stipendist programa Njemačke akademske razmjene (DAAD) ponovno sam upisao poslijediplomski znanstveni, ovaj put doktorski studij na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Augsburgu u punom trajanju od 4 semestra, u razdoblju od 1987. do 1989. Pohađao sam nastavu, pisao seminarske radove, izradio doktorsku disertaciju i položio strogi doktorski ispit (rigorosum) iz triju predmeta: filozofije, germanistike i prava. Strogi doktorski ispit održalo je povjerenstvo sastavljeno od triju vrhunskih znanstvenika u navedenim disciplinama: ocjenjivali su me prof. dr. sc. Arno Baruzzi, prof. dr. sc. Helmut Koopmann i prof. dr. sc. Dieter Suhr. Nakon toga predao sam doktorsku disertaciju *Welt und Ethos. Hegels Stellung zum Untergang des Abendlandes (Svijet i etos. Hegelov stav prema propasti Zapada)* koju su prihvatila dva prosuditelja, prof. dr. sc. Arno Baruzzi i prof. dr. sc. Alois Halder, i dali joj ocjenu „magna cum laude“

„Promocijska pravila“ Sveučilišta u Augsburgu koja su bila na snazi 1989., kada sam stekao doktorsku titulu, jasno su propisivala „da se za disertaciju može prihvatiti i više radova kandidata na istom stručnom području, ako kao cjelina imaju znatno znanstveno značenje; radovi mogu biti već objavljeni“. Prihvaćanje kandidatovih objavljenih radova u disertaciju, određivanje teme i procjena „znatnosti znanstvena značenja“ spada u nadležnost mentora.

Svi dijelovi moje doktorske disertacije koji su objavljeni u sklopu njezine izrade tiskani su uz odobrenje mogega mentora prof. dr. sc. Arna Baruzzija. Pojedini su članci objavljeni u tematskim blokovima koje sam priredio zajedno s njime, a jedan je članak iz disertacije objavljen u uglednom časopisu *Philosophisches Jahrbuch*, koji je prof. Baruzzi tada uređivao.

Odlučno odbijam tvrdnju da je riječ o „kršenju akademske procedure pri izradi disertacije“ ili ijednom drugom obliku neetičnosti. Cjelokupni je postupak prihvaćanja i objavljivanja disertacije proveden u skladu s „Promocijskim pravilima“ Sveučilišta u Augsburgu.

Ako je ovdje nešto neetično, onda je to kampanja sustavne difamacije mogega znanstvenog i ljudskog dostojanstva kojoj su se priključila potpisana dvojica znanstvenika. Postavlja se pitanje s kojom namjerom to čine.

Prof. dr. sc. Ivan Đikić, koji je ugledan i uspješan znanstvenik na svojem području, ponovno je doveo u pitanje svoj ugled i svoju vjerodostojnost upustivši se u *arbitriranje na području filozofije*. Nedavno je to učinio stavljajući olako svoj potpis na reciklirane argumente kolega filozofa iz odbačene prijave za plagijat. Na to je akademik Slobodan Vukičević izjavio da „Đikić plagira već odbijene prijave za plagijat“. Sada je lakomisleno stavio svoj potpis na prvo mjesto ispod prijave za tobožnje etičko zlodjelo koje još uvijek nije „prepoznato“ ni

„definirano“. Pri tom je prof. Đikić doveo u pitanje ne samo vlastitu znanstvenu i moralnu vjerodostojnost nego i ugled Goetheova sveučilišta u Frankfurtu, čije ime koristi u svojim etički dvojbenim postupcima. Kako će njemačke sveučilišne vlasti u Augsburgu i Frankfurtu reagirati na neosnovanu optužbu za nepostojeći etički prekršaj koji još nije propisao krnji Odbor za etiku u znanosti i visokom obrazovanju u Hrvatskoj? Vjerojatno u pravnoj državi kakva je Njemačka nema dvojbe o tome kako se postupa u takvim slučajevima.

O čudorednom značaju i znanstvenoj vjerodostojnosti prof. dr. sc. Jure Zovka dovoljno svjedoči to što je 1992., kada je objavljena knjiga *Welt und Ethos*, sudjelovao u njezinu predstavljanju javnosti u Kulturno-informativnom centru u Zagrebu. Tada nije imao primjedaba ni prigovora zbog toga što su neki dijelovi disertacije prethodno objavljeni, niti se potužio na ikakav drugi oblik neetičnoga ponašanja. Naprotiv, vrlo se pohvalno izražavao o sadržaju knjige. Što se to dogodilo da je nakon punih četvrt stoljeća u njoj prepoznao zlodjelo koje će tek inkriminirati Etički kodeks Odbora za etiku u znanosti i visokom obrazovanju? Prepustimo odgovor njegovoj vlastitoj znanstvenoj savjesti. U svakom slučaju, još jednom nije propustio prigodu da svojom gorućom treščicom uveća medijsku lomaču koju je netko razbuktao u domaćoj javnosti.

Valja se samo nadati da će svjetlo lomače biti dovoljno snažno da osvjetli ne samo one pod kojima je zapaljena nego i one koji je svojim treščicama hrane.

Prof. dr. sc. Pavo Barišić